BurgerBelangen, VVD, DVD
p/a Abrikozengaard 3,
3962HS Wijk bij Duurstede

Betreft: Reactie Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMer Windenergie Provincie Utrecht

Provincie Utrecht
t.a.v. Team Energietransitie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

23 maart 2023, Wijk bij Duurstede

Geachte Provinciebestuur,

Dank voor de mogelijkheid tot het geven van een reactie op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voorafgaand aan de PlanMer Windenergie. Wij maken als betrokkenen graag gebruik van deze mogelijkheid.

De agendering van dit stuk ten tijde van de voorbereiding op de Provinciale Staten Verkiezingen vinden wij opmerkelijk. Wij hadden van de Provincie Utrecht verwacht dat een dergelijk onderwerp controversieel verklaard zou worden.

Daarnaast wordt vanuit de landelijke PlanMER verwacht dat er aangescherpte normeringen en richtlijnen volgen, welke in lijn liggen met de SMB richtlijnen vanuit het Unirecht. Eigen of afwijkende kaders en normeringen die strijdig zijn met het Unirecht en voorkomende SMB richtlijnen zullen geen standhouden. Dit uitgangspunt zou dus ook moeten gelden voor een Provinciale PlanMER.

Als inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede benadrukken wij, dat wij ons als een van de weinige gemeenten in Utrecht aan de afspraken gemaakt in de Regionale Energie Strategie (RES) houden.

Tevens hebben wij u als Provincie, via ons college en de raad, op de hoogte gesteld van onze welwillendheid in een participatietraject over duurzame opwek te spreken met onze inwoners. Uw traject doorkruist dit traject, waardoor een participatietraject in onze gemeente bemoeilijkt wordt. Dat betreuren wij.

Wij reageren graag inhoudelijk op de Notitie Reikwijdte Detailniveau. Dat doen wij in Bijlage 1 van deze brief. In deze bijlage behandelen wij de Notitie Reikwijdte Detailniveau van de PlanMer Windenergie Provincie Utrecht per hoofdstuk.

Wij danken u hartelijk voor de mogelijkheid te reageren en zien uw reactie tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Nynke Plaatsman- Visser, woordvoerder Duurzaamheid BurgerBelangen Wijk bij Duurstede
Steven Verhaar, woordvoerder Duurzaamheid VVD, Wijk bij Duurstede
Frances Place- woordvoerder Duurzaamheid Democratie voor Duurstede, Wijk bij Duurstede

Namens:
- INSERT ALLE NAMEN-

BIJLAGE 1

2.3.4 Belemmeringen
In artikel 2.3.2 van de NRD (p12/13) lezen wij een aantal belemmeringen. Wij wensen graag op een aantal belemmeringen in te gaan.

Woningen – Belemmering
Over woningen treffen wij in het NRD de volgende passage: "*Voor woningen en andere geluidsgevoelige objecten gelden geen wettelijke minimumafstanden tot windturbines. In 2023 treden naar verwachting nieuwe landelijke windturbinebepalingen in werking waarmee geluid, slagschaduwduur en externe veiligheidseffecten van windturbines worden genormeerd. Bij een afstand kleiner dan 300 meter tussen windturbines en woningen kan naar verwachting niet aan normen met betrekking tot geluid, slagschaduw en externe veiligheid worden voldaan. In de PlanMER zijn alle verblijfsobjecten die in het BAG een woon-, zorg- of onderwijsfunctie hebben als geluidsgevoelige objecten beschouwd.*"

In figuur 2 , artikel 2.3.2 vinden wij deze belemmeringen niet terug. Gezien het zoekgebied aangeduid in figuur 2 bebouwd en bewoond is, verzoeken wij u deze belemmeringen in figuur 2 mee te nemen. Er zou nu, mede door de aanduiding 'geen belemmeringen' het foutieve beeld kunnen ontstaan dat er in de zoekgebieden binnen de gemeente Wijk bij Duurstede geen belemmeringen zijn, terwijl het NRD wel degelijk spreekt over belemmerende factoren in de vorm van woningen.

Stiltegebied – Complexe belemmering.
Over stiltegebieden de volgende passage "*Binnen stiltegebieden gelden regels voor behoud van rust en het weren van gebiedsvreemd geluid met het oog op het beleven van de rust door mens en dier. De 'stille kern' en 'bufferzone stiltegebied', als begrensd in n.v.t. 13 Belemmering Toelichting Afstand de Interim Omgevingsverordening, zijn in deze studie als complexe belemmering beschouwd".* In datzelfde artikel treffen wij een overzichtskaart (figuur 2) van de provincie. Op deze kaart is het stiltegebied ten noorden van Wijk bij Duurstede niet meegenomen als complexe belemmering. Uw beleidsstuk NRD wijkt hier dan ook af van de werkelijkheid. Wij verzoeken u stringent figuur 2 uit artikel 2.3.2 te verwijderen en de stiltegebieden mee te nemen als complexe belemmeringen.

Met in achtneming van de natura 2000 gebieden 38 – Rijntakken (oa Gravenbol) en 81 - Kolland Overlangbroek lijken de voorgenomen zoeklocaties voor Windturbines in de gemeente Wijk bij Duurstede binnen een afstand van 10km te liggen van deze Natura2000 gebieden. Vanwege stikstofdepositie kunnen mogelijke bouwplannen niet uitvoerbaar zijn en op zijn minst conform de meeste recente Aerius-calculator getoetst

moeten worden. Ook deze belemmering moet meegenomen worden tav de zoekgebieden en dat is niet gebeurd.

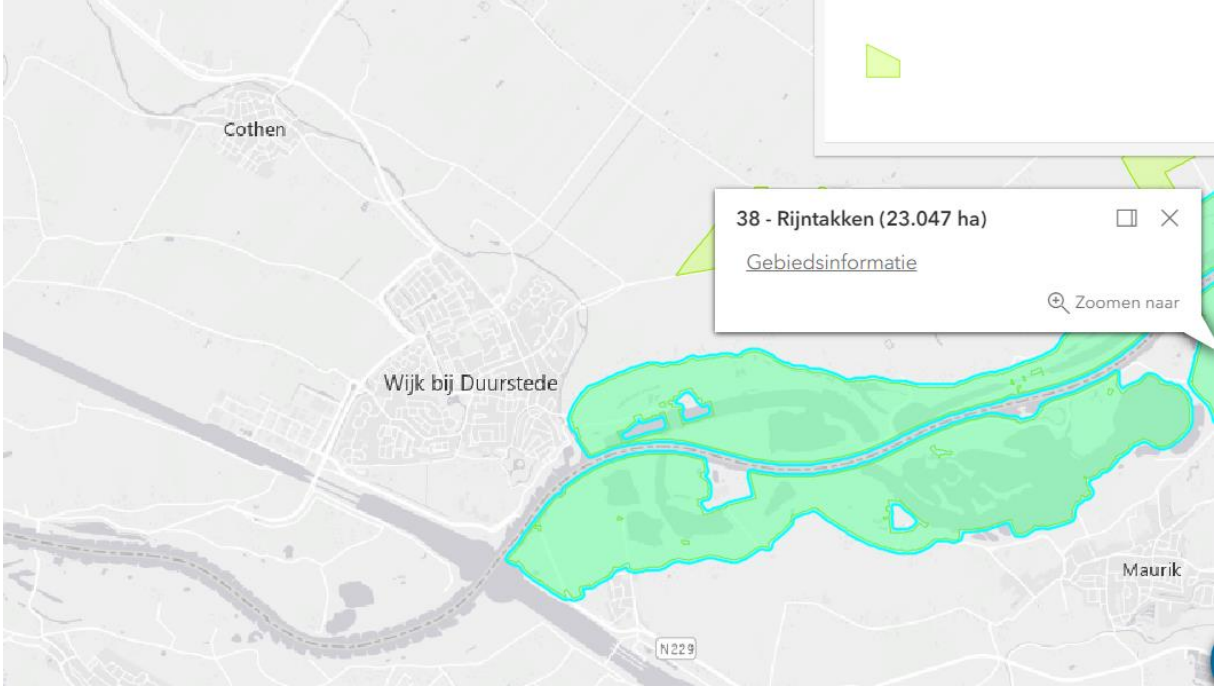

Bron: https://www.natura2000.nl/gebieden/utrecht

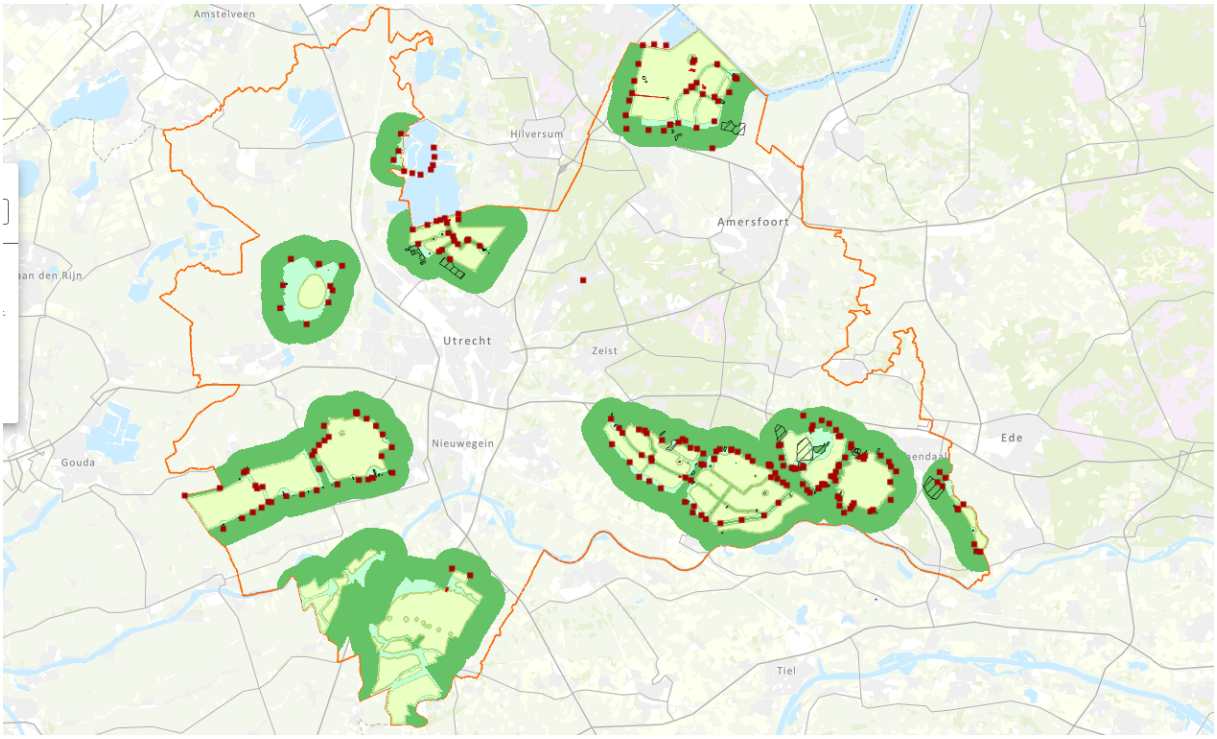

Figuur 1 Bron: Provincie, Atlas[1]

Hoofdstuk 3
3.3.1.1 geluid
De discussie omtrent geluidsnormen en de daaropvolgende jurisprudentie is inmiddels zo ver gevorderd dat het niet aannemelijk is dat toetsing op geluidsnormen die uitgaan van jaargemiddelden juridisch standhouden (Inspectie Vrom, ontbreken HUF-toets, Stab rapport input RVS).

Al deze bronnen geven aan dat omwonenden onvoldoende worden beschermd vanuit de huidige Lden (jaargemiddelde geluidsnorm). Overschrijdingen zijn niet meetbaar en aantoonbaar, pas achteraf na 1 jaar. Niet handhaafbaar, pas na 1 jaar. En ook is laagfrequent geluid niet meegenomen in de bandbreedte van de frequentiebereik binnen de Lden norm.

Geluids Normering

De overlast die omwonenden van windturbines ervaren is hoofdzakelijk geluidsoverlast. Dat is onder andere het gevolg van een zeer onverstandige norm die wordt gehanteerd, de L_{den}-norm. Een van de problemen met die norm is dat daarin een gemiddelde wordt berekend (niet 'gemeten') over een periode van een jaar en dat geeft de exploitant de mogelijkheid om veel lawaai te produceren en op andere momenten de turbine stil te zetten om het berekende geluidsniveau te halen. Wij verwachten dat die norm niet meer zal mogen worden gehanteerd omdat het te eenvoudig is daar misbruik van te maken. Die norm is ook niet na te meten en dus niet te handhaven. Een afstandsnorm van 10x de tiphoogte lijkt ons verstandiger en in lijn met de WHO.

De tweede onverstandige norm is het gebruik van dB(A) eenheid voor de geluidsproductie. De dB(A) norm is gemaakt om de kwaliteit van concertzalen en muziekinstrumenten te beoordelen en gericht op wat een mens hoort, niet op wat een mens waarneemt of ervaart, en schiet dus hopeloos tekort om het geluid van windturbines en van industriële installaties in het algemeen te beschrijven. De juiste norm voor industriële installaties is de dB(C) norm. In de afbeelding hieronder ziet u dat de dB(A) norm de frequenties onder de 1000 Hz steeds minder 'meeneemt'. De dB(C) norm neemt die zeer lage frequenties wel mee.

Het is dus geen wonder dat consultants kunnen beweren dat ze geen lage tonen meten, dat klopt gewoon, want de dB(A) norm is daar bewust niet voor gemaakt. De dB(C) meting is daar wel voor gemaakt.

[1] https://gis.provincie-utrecht.nl/Geocortex/WebViewer/?app=e691e7d6b6d348b1a331dd5d298ac85c&workflow=cea17dd7-c4c8-4359-b64d-7e063584495c&workflowParams={%22ids%22:[425,424,426]}

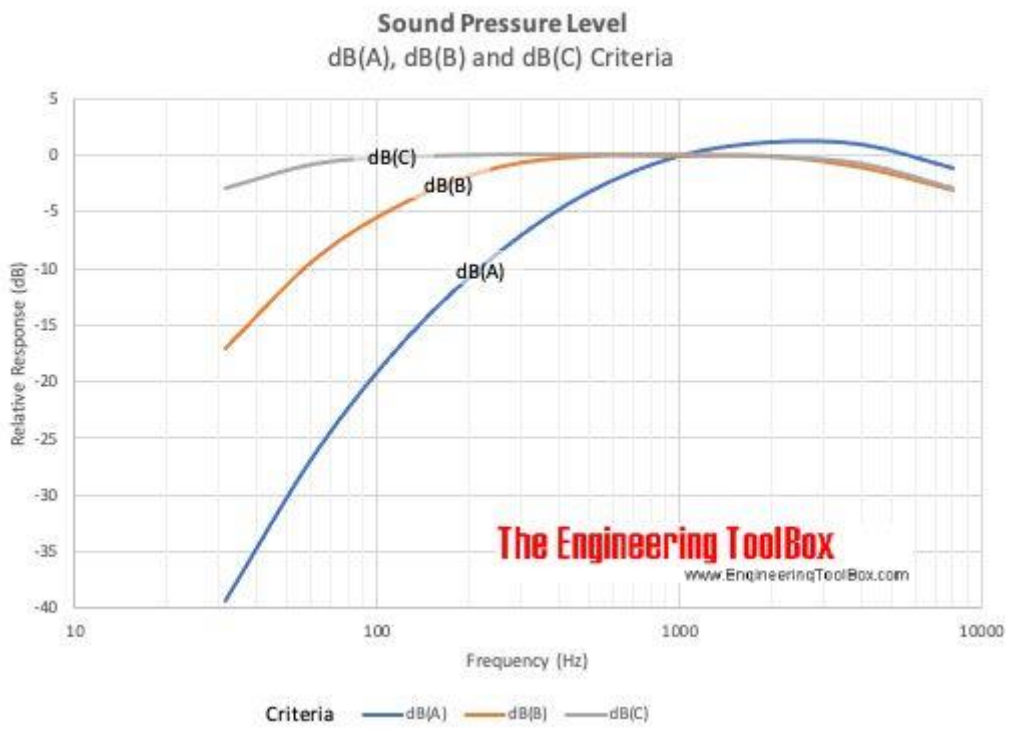

Standaard engineering practice in de VS: https://www.engineeringtoolbox.com/decibel-d_59.html\

Wat het lawaai van windturbines betreft: dat ze lawaai maken was al heel lang bekend, maar het rapport vanuit de inspectie VROM hierover is vanaf 2009 geheim gehouden. In uw NRD wordt op geen enkele manier gerept over dit rapport, het gaat klakkeloos over de oude L_{den} norm, alsof er helemaal geen problemen zijn met windturbines.

Landelijk wordt er gewerkt aan de omzetting van de Europese SMB richtlijn conform Unirecht naar de Nederlandse situatie. Wij stellen u voor te wachten op de voltooiing van de invoering van de SMB richtlijnen. Eigen of afwijkende geluidsnormen welke strijdig zijn met het Unirecht zullen bij de RvS geenszins standhouden.

Luister naar de Zembla uitzending over dat achtergehouden rapport:
https://www.bnnvara.nl/zembla/audio/593110

Wij verzoeken de provincie ook precedenten rondom de zoekgebieden in geluidsoverlast van installaties voor de duurzame opwek van energie mee te nemen in de beoordeling. Het is aannemelijk dat daar een precedentwerking vanuit gaat.

Een voorbeeld hiervan in zoekgebied 72 is Zonnepark Cothen van Sunvest, waar omwonenden al een jaar problemen ondervinden van geluidsoverlast door de omvormers van het zonnepark. Sunvest heeft reeds aangegeven hier nog steeds geen oplossing voor te hebben maar erkent de geluidshinder. Er zijn hier gevelmetingen gedaan die uitwijzen welk geluidsniveau voor overlast zorgt.

3.3.1.5 externe veiligheid

Uit recente ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, blijkt dat er geen wettelijke normen zijn voor onderhoud en controle van in gebruik genomen windturbines. Een

groot aantal windturbines in Nederland blijkt al langer in gebruik te zijn dan de technische levensduur. Er zijn grote zorgen over het gebrek aan onderhoud van bestaande windturbines. Een praktijkvoorbeeld hiervan is het recent buiten werking gestelde windturbinepark bij Zeewolde, na het omvallen van een van de windturbines.

Wij verzoeken de provincie bij de PlanMER het gebrek aan controle en wettelijk kader op en rondom het onderhoud van windturbines en de daaruit voortvloeiende negatieve gevolgen voor het milieu, de natuur en de leefomgeving te beoordelen.

3.4.1 Toetsingskader

In hoofdstuk 3.4.1. wordt het toetsingskader omschreven op het gebied van vogels en habitat.
Noch in uw toetsingskader noch uw belemmeringen wordt gesproken over de belangrijkste migratieroutes van vogels in Nederland. Het ministerie van Landbouw, Natuur en voedselkwaliteit heeft in 2021 een onderzoeksopdracht gegeven voor het onderzoek naar windenergie en de invloed op vogels[2]. Wij verzoeken u dit onderzoek en haar conclusies, te meer daar het een onderzoek is van de nationale overheid, mee te nemen in de PlanMER.

3.4.1.2 Soortenbescherming

Wij wijzen u op het Verdrag tot oprichting van de Europese gemeenschap, Rome, 1957, artikel 174, lid 2.

“De Gemeenschap streeft in haar milieubeleid naar een hoog niveau van bescherming, rekening houdend met de uiteenlopende situaties in de verschillende regio's van de Gemeenschap. Haar beleid berust op het voorzorgsbeginsel en het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden, en het beginsel dat de vervuiler betaalt.”

Waaruit voortvloeiend Richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Wij concluderen uit deze richtlijn en de internationale afspraken hieromtrent, dat dit ook het beginsel is van iedere PlanMER die door de Provincie Utrecht wordt uitgevoerd en dat derhalve het voorzorgsbeginsel vanzelfsprekend ook in deze PlanMER een fundamentele rol speelt.

3.8 Recreatie

Uit hoofdstuk 3.8 blijkt dat de Provincie de invloed van windturbines op recreatie mee wil nemen in de PlanMER. Hier zoomt de Provincie in op de grote recreatiegebieden. In dit hoofdstuk worden echter niet die vormen van recreatie genoemd waarbij nachtrust

[2] https://stats.sovon.nl/pub/publicatie/18101

een belangrijke factor is . Denk hierbij aan de talloze B&B's in het buitengebied, campings en hotels. Wij verzoeken de provincie juist het effect van windturbines op deze vorm van recreatie te onderzoeken en verblijfsrecreatie mee te nemen in de PlanMER. Te meer omdat juist dit de vormen van recreatie zijn waarbij mensen langere tijd in een gebied rondom een windturbine verblijven en daarmee langere tijd blootgesteld zijn aan de effecten van windturbines in een gebied.

Ook willen wij u wijzen op rapporten en onderzoeken van het Ministerie van Milieu en Infrastructuur dat de invloed van windmolens op zee heeft onderzocht op toerisme.

https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-682976.pdf
https://www.noordzeeloket.nl/publish/pages/122845/onderzoek_effecten_wind_op_zee_op_recreatie_en_toerisme_3385.pdf

3.12. Mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen vallen buiten de scoop van een planMER en zouden derhalve ook niet genoemd moeten worden in een NRD van een planMER

3.13. Monitoringsmaatregelen,

Participatie is een belangrijk onderdeel van de nieuwe omgevingswet. Wij adviseren op het gebied van monitoringsmaatregelen nadrukkelijk dat het bevoegd gezag maatregelen neemt als derden aantoonbaar kunnen maken dat er nadelige effecten zijn.

Hoofdstuk 4 Participatie

In dit hoofdstuk is veel aandacht voor bestuurlijke afstemming en veel minder voor wat onzes inziens de essentie van participatie is: het horen van inwoners.

In de gemeente Wijk bij Duurstede zijn inwoners gehoord in verband met de RES. 61% van inwoners (respondenten) was tegen windturbines. Mede op basis van dit sentiment onder de bevolking besloot de vorige coalitie (2018-2022) in Wijk bij Duurstede alleen zonne-energie in te zetten. Daarvoor bestond ontegenzeggelijk een breed draagvlak.

(Burger)participatie mag die naam niet dragen indien een eerder standpunt van de deelnemers aan participatie wordt genegeerd.

Onzes inziens is dit alleen legitiem als er in de tussen liggende periode nieuwe informatie beschikbaar is gekomen over windturbines waarvan inwoners eerder niet op de hoogte waren. In dat geval kunt u de vraag over de wenselijkheid van windturbines opnieuw stellen. En pas dan overgaan tot het stellen van vragen over zoeklocaties.

Is er nieuwe informatie? Zeker. Het elektriciteitsnet zou meer zonne-energie dan windenergie niet aan kunnen. Onbekend en niet door onderzoek ondersteund is of meer windturbines dit nieuwe probleem van netcongestie volledig gaan oplossen. Ook dat blijft, onterecht, buiten de scoop van de voorgestelde participatie.

Daarnaast concludeert onderzoeksbureau CE Delft recentelijk dat het plaatsen van extra Windmolens op land niet nodig is om in 2050 Co2 neutraal te zijn.